

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoR/7/2026
Identifikačné číslo spisu:	2325202091
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2325202091.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého O. R., narodeného XX. U. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vázovova 7/A, dieťa matky Mgr. N. R., narodenej XX. G. XXXX, R., E. XXXX/X, právne zastúpenej splnomocnencom Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., Bratislava, Ďumbierska 3F, IČO: 36836460, a otca Ing. D. R., narodeného XX. W. XXXX, E., H. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, Bratislava, Tomášikova 50/D, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5P/97/2025, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. septembra 2025, č. k. 11CoP/127/2025 - 109, takto

rozhodol:

Dovolanie otca maloletého o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 04. júla 2025 č. k. 5P/97/2025 - 45 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.). Ďalej rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324, § 325, § 326, § 328, § 329, § 330 Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“), § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len ako „CMP“) a § 35 Zákona o rodine. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mal za osvedčené, že medzi rodičmi neexistuje zhoda ohľadom zápisu maloletého do materskej školy, každý má vlastné predstavy a tieto sa snaží presadiť. Súd prvej inštancie mal za to, že otázku nezhody rodičov v podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností nie je možné, a vzhľadom na povahu veci ani vhodné, riešiť v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, a to z dôvodu výrazne obmedzených možností dokazovania v spojitosti s obmedzenou dĺžkou času, v ktorom musí súd o

návrhu rozhodnúť. Len v konaní vo veci samej by mal súd priestor na riadne vykonanie dokazovania a skúmanie všetkých relevantných argumentov účastníkov konania, nakoľko aj otec je rodič a má právo sa k návrhu matky vyjadriť. Úlohou súdu rozhodujúceho o návrhu matky je iba posúdiť, či osvedčila skutočnosť, že by v danom prípade existovala bezprostredne hroziaca ujma, ku ktorej by mohlo dôjsť, keby súd vo veci nenariadil neodkladné opatrenie. Súd prvej inštancie uviedol, že návrhu matky v danom prípade nebolo možné vyhovieť, pretože nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pre maloleté dieťa, ktoré sa aktuálne nachádza v osobnej starostlivosti matky, kde úroveň starostlivosti nikto nespochybňuje a preto návrh matky považoval za nedôvodný.

1.2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 29. septembra 2025, č. k. 11CoP/127/2025 - 109 zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že nariadil neodkladné opatrenie v znení: Súd nahrádza súhlas otca Ing. D. R. so zápisom maloletého O. do predprimárneho vzdelávania A., E. 4, R., prevádzkovateľom ktorého je OZ A. so sídlom A. XXXXX/XXE, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 53492986, v školskom roku 2025/2026 (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe vykonaných dôkazov dospel ohľadom rozhodujúcich skutočností k správnym skutkovým zisteniam, avšak vec nesprávne právne posúdil. Nestotožnil sa najmä so záverom, že neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky maloletého, nakoľko mal preukázanú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov a súčasne dočasná úprava bola v záujme maloletého dieťaťa. Uviedol, že dohoda rodičov o predprimárnom vzdelávaní dieťaťa je podstatnou vecou v zmysle ust. § 35 Zákona o rodine. Celkom nepochybne ide o podstatnú vec, na ktorej sa musia dohodnúť obaja rodičia, keď v prípade absencie takejto dohody je znemožnené, aby dieťa navštevovalo predprimárne vzdelávanie, nakoľko pre jeho zápis na takéto vzdelávanie je potrebný súhlas oboch rodičov.

2.2. Odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu vyplynulo, že rodičia maloletého O. sú v rozvodovom konaní, ktoré je vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5P/54/2024. Nežijú v spoločnej domácnosti a rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 5P/162/2024-317 zo dňa 14. 01.2025 bol upravený výkon ich rodičovských práv a povinností voči maloletému O. na čas do rozvodu tak, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné a bol upravený jeho styk s maloletým. Matka preferovala súkromnú materskú školu A. v Bratislave, a otec trval na tom, aby maloletý navštevoval Materskú školu na D. 2, v R.. Vzhľadom na absenciu dohody o uvedenej podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností, podali obaja rodičia návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali nahradenia súhlasu druhého rodiča k prihláseniu maloletého na predprimárne vzdelávanie a to namiesto otca do škôlky A. a namiesto matky do škôlky na D. 2, R.. Súd prvej inštancie oba návrhy, matkin pod sp. zn. 5P/97/2025 a otcov pod sp. zn. 5P/100/2025, zamietol. Podľa odvolacieho súdu matka maloletého osvedčila lekáorskými správami, že maloletý má zdravotné problémy, ktoré otec nepoprel a to alergie, v dôsledku ktorých má histamínovú diétu a tiež má problém s odplienkovaním. Matka tiež osvedčila, že maloletý nebol prijatý na predprimárne vzdelávanie v štátnej materskej škole, D. 2, R. pre nesplnenie podmienok, a nebol prijatý ani do ZŠ s materskou školou v E.. Maloletého, ktorý dosiahne v novembri 2025 vek 4 roky, sa doposiaľ napriek snahe rodičov nepodarilo odplienkovať. Matka maloletého sa hodlá zamestnať, nakoľko sa dostáva do finančnej tiesne, avšak pokiaľ maloletý nebude navštevovať škôlku, tak to nie je možné.

2.3. Predprimárne vzdelávanie podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti, zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie a pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami. Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od 3 rokov veku, výnimočne aj od dovŕšenie 2 rokov veku. A. je inkluzívna škôlka, deti v nej v rozmanitých kolektívoch rozvíjajú kreativitu, kritické myslenie, empatiu, schopnosť porozumieť. Škôlka je zameraná na individualizovaný prístup k deťom, ktoré sa budú učiť byť a žiť spolu, budú v nej deti so zdravotným znevýhodnením, deti z národnostných, etnických menšín a zo všetkých príjmových kategórií.

2.4. Odvolací súd mal za to, že je v najlepšom záujme maloletého vo veku 4 rokov, aby absolvoval

predprimárne vzdelávanie a tiež je v jeho záujme, aby sa matka mohla zamestnať a zabezpečiť tak finančné prostriedky potrebné k riadnej starostlivosti o maloletého. Vzhľadom na zdravotné problémy maloletého a tiež jeho problém s odplienkovaním považoval odvolací súd škôlku A. za vhodnú. V štátnej škôlke by mohol byť na základe vyššie uvedeného vnímaný nepriaznivo, čo by mohlo nepriaznivo vplývať na psychiku maloletého. Otec maloletého neuviedol žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by uvedená škôlka nebola pre maloletého vhodná. Keďže maloletý bol do uvedenej škôlky prijatý, odvolací súd považoval za nevyhnutné neodkladným opatrením rozhodnúť o jeho zápise, keďže otec odmietol dať súhlas, teda považoval okamžitý zásah do pomerov účastníkov za dôvodný a v najlepšom záujme maloletého.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods.1 CSP za použitia ust. § 52 CMP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP žiadajúc, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Dovolateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup a samotné porušenie malo spočívať v arbitrárnosti rozhodnutia, porušení princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní v dôsledku existencie diametrálne odlišných rozhodnutí toho istého súdu v tej istej veci. Poukázal pritom na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 34/2012 a sp. zn. II. ÚS 101/2022, v ktorých ústavný súd stanovil, že princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) vyžaduje, aby súdy v skutkovo a právne totožných veciach rozhodovali rovnako. Ak rozhodnú odlišne, musia tento odklon presvedčivo odôvodniť, čo podľa dovolateľa v napadnutom uznesení odvolacieho súdu, č. k. 11CoP/127/2025 - 109 zo dňa 29. 09. 2025 absentuje. Namietal absenciu vysvetlenia, prečo v prípade návrhu matky v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/127/2025 odvolací súd považoval neodkladné opatrenie za prípustný a vhodný nástroj, zatiaľ čo v prípade návrhu otca (v tej istej skutkovej situácii) ten istý odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoP/142/2025, považoval neodkladné opatrenie za nevhodný nástroj. Podľa názoru dovolateľa odvolací súd aplikoval na účastníkov dvojaký procesný meter, čím porušil princíp rovnosti zbrani a zároveň poukázal na rozhodnutie ústavného súdu v náleze III. ÚS 34/2012: „K porušeniu práva na spravodlivý proces dochádza vtedy, ak súd rozhodne v skutkovo a právne obdobnej veci odchyľne od iného senátu toho istého súdu bez toho, aby tento odklon náležite a presvedčivo odôvodnil.“, čo bol podľa dovolateľa aj tento prípad. Nesprávne posúdenie potreby dokazovania a skutkového stavu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí prijal tvrdenia matky o nevyhnutnosti súkromnej škôlky (kvôli plienkam a alergiám) bez vykonania riadneho dokazovania, ktoré je v konaní o neodkladnom opatrení obmedzené. Naopak, v paralelnom konaní vedenom pod sp. zn. 15CoP/142/2025 odvolací súd odmietol vyhovieť otcovi práve s odkazom na to, že tvrdenia o vhodnosti štátnej škôlky a účelovosti konania matky si vyžadujú dokazovanie, ktoré v skrátenom konaní nie je možné. Týmto postupom ten istý odvolací súd vytvoril situáciu, kde matke stačilo tvrdiť (a doložiť lekárske správy, ktoré otec spochybňoval v zmysle ich interpretácie pre potreby MŠ), aby dosiahla plný úspech, zatiaľ čo otcovi bolo právo na ochranu jeho rodičovských práv odopreté s poukazom na formálne procesné prekážky v rovnakom konaní zo strany odvolacieho súdu.

4. Matka maloletého vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedla, že sa po vecnej stránke stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu. Nepochybným je záver, že odvolací súd primárne prihliadal na najlepší záujem maloletého. Uviedla, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdom prvej inštancie. Pokiaľ súd dospel k záveru, že je v plnom záujme maloletého, aby navštevoval predškolské zariadenie, pričom v čase vydania uznesenia bol prijatý len do jedného (do otcom navrhovaného predškolského zariadenia prijatý nebol), takýto stav musel logicky vyústiť do rozhodnutia v prospech návrhu matky. Dovolanie považovala v celom rozsahu za nedôvodné, a podľa jej názoru neboli naplnené dovolacie dôvody. Navrhla dovolanie otca odmietnuť, alternatívne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie otca treba odmietnuť.

7. Od 01. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 až § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 19/2017) judikoval, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Preto v prípade, kedy dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného a contrario vyplýva, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

11. Dovolačný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené (príp. zmenené) rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nekonzumujúce vec samu, nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a preto voči takémuto rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri judikát R 21/2018 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/157/2017, 3Cdo/167/2017, 8Cdo/83/2017, 5Cdo/119/2021, 5Cdo/164/2021).

12. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. Práve o takéto rozhodnutie odvolacieho súdu, napadnuté dovolaním otca ide podľa najvyššieho súdu a možno povedať, že je rozhodnutím vo veci samej a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle ustanovenia § 420 CSP vylúčená.

13. Dovolačný súd už na tomto mieste považuje za podstatné uviesť, že z obsahu podaného dovolania nepochybne vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že jadrom otcom podaného dovolania je rozdielny právny názor dvoch odvolacích senátov toho istého odvolacieho súdu, v ktorom dovolateľ namietal právne posúdenie, arbitrárnosť a rozpor v aplikácii právnej normy na ten istý skutkový stav. Dovolenie

argumentácia, cez prizmu ním prezentovaného právneho stavu, smerovala proti právnym záverom odvolacieho súdu, ktoré podrobil kritike najmä v arbitrárnosti, porušení princípu právnej istoty a absencii riadneho zdôvodnenia. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci zo strany odvolacieho súdu, (ktorého rozhodnutie bolo predmetom dovolacieho prieskumu v limitovanom rozsahu ustanovenia § 420 písm. f) CSP) neboli zásadného významu pri skúmaní opodstatnenosti otcom namietaných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko (i) podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočností v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, (ii) prípadné právne posúdenie veci dovolateľom formálne podriadené pod § 420 písm. f) CSP síce môže dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba v rozsahu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP („autentické porozumenie dovolateľovi“), ktoré však v okolnostiach danej veci bolo ex lege vylúčené (§ 357 písm. d) v spojení s § 421 ods. 2 CSP) a (iii) prípadné právne posúdenie veci sa síce môže premietnuť (aj) do porušenia práva na spravodlivý proces, ak právne závery súdu boli celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, čo však v danej veci nebolo zistené.

14. Civilný sporový poriadok upravuje inštitút neodkladného opatrenia v § 324 a nasl. Ako tzv. osobitný procesný postup, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Cieľom tohto inštitútu je poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným právam subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie, prípadne eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného konania nastať. Za týmto účelom zákonodarca zakotvil zjednodušený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhoduje v lehote 30 dní bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Táto krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariadil pojednávanie. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (pozri uznesenie ústavného súdu zo 04. augusta 2020, sp. zn. III. ÚS 294/2020).

15. V podstatnom otec v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal postup odvolacieho súdu, a to najmä, že jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi právnej istoty a legitímnych očakávaní (bod 3.1.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa odvolací súd dopustil vady zmätočností v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie otca, že v konaní došlo k tvrdeným vadám zmätočností.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Najvyšší súd konštatuje, že argumentácia odvolacieho súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam CSP, týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia pre potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami (§ 325 ods. 1 CSP). Tieto argumenty vychádzajú najmä z podstaty konania o neodkladnom opatrení, jeho účelu, ale i úskalí, ktoré obmedzený súdny prieskum predstavuje.

19.1. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení uznesenia odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, navyše procesne limitovaným konaním o neodkladnom opatrení sa vysporiadal s tvrdenými skutočnosťami a dôkazmi predloženými matkou spolu s návrhom, ktoré považoval za osvedčené. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu možno zistiť na základe čoho dospel k záveru o potrebe zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa dostatočne a logicky vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje akékoľvek vysvetlenie, prečo v prípade návrhu matky v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/127/2025 považoval neodkladné opatrenie za prípustný a vhodný nástroj, zatiaľ čo v prípade návrhu otca v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoP/142/2025, považoval neodkladné opatrenie za nevhodný nástroj, k tomu dovolací súd uvádza, že najlepší záujem maloletého dieťaťa je síce prvoradým v konaniach starostlivosti súdu o maloletých, avšak nemôže sa ním popierať samotný účel neodkladného opatrenia. Odvolací súd v prvom rade skúmal, či je naplnená zákonná podmienka existencie potreby bezodkladnej úpravy pomerov ako prioritnej podmienky v konaní o neodkladnom opatrení, pričom dospel k záveru, že táto je daná. Samozrejme súd aj pri skúmaní potreby bezodkladnosti úpravy pomerov musí mať na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa, čo sa prejaví práve v rýchlej intervencii súdu v prípade konkrétneho ohrozenia. Odvolací súd však na základe predložených skutkových tvrdení a pripojených listín dospel pri návrhu matky k záveru o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Vychádzal pritom najmä zo skutočností, že je v najlepšom záujme maloletého vo veku 4 roky, aby absolvoval predprimárne vzdelávanie a tiež je v jeho záujme, aby sa matka mohla zamestnať a zabezpečiť tak finančné prostriedky potrebné k riadnej starostlivosti o maloletého. Matka maloletého osvedčila lekárskymi správami, že maloletý má zdravotné problémy, ktoré otec nepoprel a to alergie, v dôsledku ktorých má histamínovú diétu a tiež má problém s odplienkovaním. Matka osvedčila, že maloletý nebol

prijatý na predprimárne vzdelávanie v štátnej materskej škole, D., R. pre nesplnenie podmienok, a nebol prijatý ani do ZŠ s materskou školou v E.. Poukázal tiež na zdravotné problémy maloletého, a tiež jeho problém s odplienkovaním, na základe čoho považoval odvolací súd škôlku A. za vhodnú pre maloletého. V štátnej škôlke by mohol byť vnímaný nepriaznivo, nakoľko by tam bol pravdepodobne jediný s plienkami, čo by mohlo nepriaznivo vplývať na psychiku maloletého. Taktiež mal odvolací súd za to, že otec maloletého neuviedol žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by uvedená materská škôlka nebola pre maloletého vhodná. Keďže maloletý bol do uvedenej škôlky prijatý, odvolací súd považoval za nevyhnutné neodkladným opatrením rozhodnúť o jeho zápise, keďže otec odmietol dať súhlas, teda považoval okamžitý zásah do pomerov účastníkov za dôvodný a v najlepšom záujme maloletého. Na základe uvedených skutočností odvolací súd vzhladol potrebu bezodkladnej úpravy pomerov vo forme neodkladného opatrenia, čo aj náležite odôvodnil. Podľa názoru najvyššieho súdu uvedené závery odvolacieho súdu nemožno považovať za celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, a to o to viac, ak mal preukázanú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov a súčasne, že táto dočasná úprava bola v záujme maloletého dieťaťa, a to najmä osvedčením tej skutočnosti, že maloletý nebol prijatý do žiadnej inej materskej školy. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné, či arbitrárne. Dovolaním napádané rozhodnutie totiž primerane dostatočným spôsobom (vzhľadom k osobitostiam konania o nariadení neodkladného opatrenia) uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania v rámci odvolacieho konania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení primerane vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené v konaní, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal a na podstatu procesného inštitútu neodkladného opatrenia. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné, či arbitrárne).

20. Otec ďalej namietal, že odvolací súd nesprávne posúdil potreby dokazovania a skutkového stavu veci resp., že ich vyhodnotil nesprávne. K tomu dovolací súd uvádza, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva, no tvrdené skutočnosti sa len osvedčujú. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Preukázanie, alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýmto postupom súdu (§ 329 ods. 1 CSP) sa sleduje dosiahnutie účelu inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúce zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený.

20.1. Keďže dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, odvolací súd na základe odvolacích námietok (vychádzajúc z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z dôkazných prostriedkov predložených matkou) zisťoval najvýznamnejšie relevantné skutočnosti na nariadenie neodkladného opatrenia (odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov), pričom dôsledne vyhodnotil presvedčivosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z objektívneho hľadiska, ako aj skúmal, či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými bolo nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci podmienené. Postup odvolacieho súdu, ktorý osvedčenie, resp. neosvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval len na základe obsahu spisu a v ňom založených listín, preto v kontexte vyššie uvedeného nemožno považovať za nesprávny.

20.2. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť

podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010, IV. ÚS 324/2011).

20.3. Dovolací súd zároveň uvádza, že námietky dovolateľa smerujúce proti tomu, ako odvolací súd vyhodnotil skutkové tvrdenia účastníkov a osvedčenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, predstavujú v podstate nesúhlas dovolateľa so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu. Takéto námietky však samy osebe nezakladajú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie podľa uvedeného ustanovenia neslúži na revíziu skutkových zistení ani na nové hodnotenie osvedčenia rozhodujúcich skutočností.

21. Samotná skutočnosť, že v inom konaní (sp. zn. 15CoP/142/2025) medzi tými istými účastníkmi dospel odvolací súd pri posudzovaní (odlišného) návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia k odlišnému záveru, sama osebe nezakladá arbitrárnosť rozhodnutia ani porušenie princípu právnej istoty či legitímnych očakávaní. Rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž vždy viazané na konkrétny predmet konania, obsah návrhu, tvrdené skutkové okolnosti, mieru ich osvedčenia a existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov v čase rozhodovania. Odlišný výsledok „v inom konaní“ preto bez ďalšieho neznamená existenciu „dvojitého metra“ pri rozhodovaní súdu. Samotná existencia odlišného rozhodnutia v inom konaní bez zohľadnenia vyššie uvedených špecifik sama osebe neznamená porušenie princípu právnej istoty, legitímnych očakávaní ani rovnosti účastníkov konania, pokiaľ z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplývajú presvedčivé dôvody, na základe ktorých odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci. Dovolací súd preto považuje za rozhodujúce, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia možno jasne identifikovať úvahy, na základe ktorých odvolací súd dospel k záveru o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov v posudzovanej veci. Tieto úvahy sú logické, vnútorne konzistentné a zodpovedajú účelu konania o neodkladnom opatrení.

22. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že otec neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie otca odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.